

Sport

SPORT // 2-4

'Uiterlijk is belangrijk'

Schaker Max Warmerdam. FOTO JEROEN KUIT

GELOOF

Voetballers vragen God om **kracht**

SPORT // 8-9

WK VELDRIJDEN

Strijd om de **wereldtitel**: Marianne Vos rekent zich nog niet rijk

SPORT // 6

VVV'ER ZOEKT NAAR VORM

Schroyen: 'Het vreet enorm aan me dat ik nog niet heb gescoord'

SPORT // 6-7

DOOR JIMMY LEENDERS
EN PATRICK DELAIT

zaterdag 29 januari 2022 > delimburger.nl

HET GROTE ZATERDAGINTERVIEW

‘Ik zorg ervoor dat mijn haar goed zit’

Hij studeert economie in Tilburg, maar is bovenal topschaker. Max Warmerdam uit Tegelen werd vorig jaar grootmeester en Nederlands kampioen. Hij heeft ook een vriendin die het er niet makkelijk mee heeft dat schakers in hun hoofd leven. „Dan lig ik naast haar in bed en ben ik opeens hardop schaakzetten aan het benoemen.”

Dertien schaakpartijen in goed twee weken heeft hij er morgen opzitten. In de schaduw van de wereldtop, die in het Tata Steel-toernooi om de zege knokt in het Masters-toernooi, bindt Max Warmerdam in de Challengers-klasse de strijd aan met de schaakhelden van de toekomst. Hoewel de eindoverwinning waar hij van droomde te hoog is gegrepen, houdt de Limburgse grootmeester zich meer dan behoorlijk staande in het veertienkoppige deelnemersveld. Na zijn laatste partij zal Warmerdam morgen de teugels even later vieren. Hij zal dan vermoedelijk het glas heffen met Loek van Wely, topschaker, Eerste Kamerlid voor JA21 en de voorbije twee weken in Wijk aan Zee klankbord voor de schaker uit Tegelen. Sterker: beiden delen tijdens Tata Steel een huisje waar ze 's avonds in alle rust de komende tegenstanders van Warmerdam analyseren. Een paar dagen voordat hij vertrok naar Wijk aan Zee ontving Warmerdam ons in zijn ruime appartement in Tilburg. De schaker begon er ruim twee jaar geleden aan een studie econometrie, maar omdat de combinatie met topschaken te zwaar werd, switchte hij naar economie. De woonkamer oogt kaal. Warmerdam is nog maar net verhuisd. Het interieur bestaat uit een bed, een kast en een bureau met daarop zijn computer. We scharen ons rond de woonkamertafel, die bijna volledig wordt bedekt door een schaakbord. Dat bord, zegt Warmerdam, heeft hij cadeau gekregen van trainer en vriend Van Wely. Of we iets willen drinken, vraagt hij. Nee, koffie heeft hij niet in huis. Wel thee. En het verzoek om een glas water kan hij ook honoreren. Een paar minuten later keert hij terug uit de keuken met een glas water. De thee is hij glad vergeten, wat op zich niet vreemd is. Het hoofd van Warmerdam zit vol met schaken. Niet alleen als hij zich over een bord buigt en een tegenstander in de ogen kijkt, nee, schaken is er altijd. En dat is

soms lastig. Zijn vriendin Myra bijvoorbeeld, met wie hij tweeën-half jaar samen is, moet er nog aan wennen. „Ze vindt het lastig om te begrijpen hoe iemand zo gefocust en geobsedeerd kan zijn door het spel”, beaamt Warmerdam.

Een partner wil aandacht. Vindt jouw vriendin het niet vervelend dat je vaak bent afgeleid?

„Ik probeer het te scheiden, maar met zo'n mentale sport valt dat niet mee. Laatst klaagde Myra erover dat ik in mijn slaap aan het praten was. Dan ben ik naast haar in bed opeens hardop schaakzetten aan het benoemen.”

Kun je die knop niet uitzetten?

„Dat kan niet zomaar. Dat komt ook omdat ik veel moet regelen voor het schaken. Ik heb interviews, moet belastingaangiften doen, dat heeft zij allemaal niet. Zij heeft haar studie en haar hobby's.”

Leven schakers vooral in hun hoofd?

„Over het algemeen wel, want je moet vooruit denken. Tijdens een wedstrijd ga ik soms een rondje lopen langs de andere tafels. Dat zorgt voor afleiding. Als je uren en uren moet nadenken, dan krijg je daar hoofdpijn van. Vroeger had ik ontzettend veel spanning tijdens wedstrijden. Daar heb ik me verloren omgaan. Nu heb ik zelfs het gevoel dat het me te weinig doet. Dat ik laks reageer op een verloren partij.”

Heb je hulp gezocht?

„Ik ademde verkeerd. Bij de fysio heb ik de buikademhaling aangeleerd. Dat heeft me veel geholpen. Psychologische hulp heb ik nooit gehad. Dat is typisch voor schakers, ze proberen problemen zelf op te lossen. Daar is nog winst te boeken.”

Psychisch is de belasting groot, maar hoe zit het met de lichamelijke fitheid van schakers? De grootmeesters van dertig jaar geleden speelden hun partijen met een sigaret in de mond en een glas bier binnen handbereik. Is dat nu nog mogelijk?

„Topschakers hebben allemaal hun eigen manier om zich voor te bereiden. Vergelijken met dertig jaar geleden zijn de topspelers een stuk fitter. Wereldkampioen Magnus Carlsen speelt vaak partijen van vier, vijf uur. Dat zijn uitputtingsslagen. Als je dan niet fit bent, heb je een probleem. Ik heb wel beweging, maar het kan beter. Hardlopen vind ik niet leuk.

De sportschool evenmin. Normaal ga ik één keer per week met mijn vriendin squashen. En ik fiets naar de universiteit, als die open is tenminste. Ik zoek het vooral in voeding. Af en toe doe ik voor een toernooi aan *intermittent fasting*, een dieet waarbij je niet mag eten tussen zeven uur 's avonds en elf uur 's ochtends. Ik heb het gevoel dat ik mijn energie tijdens de wedstrijden daarmee beter vasthoud.”

Je bent vorig jaar voor het eerst Nederlands kampioen bij de senioren geworden. Wat heeft dit teweeggebracht?

„Niet zoveel eerlijk gezegd. Doordat het NK tegelijk werd gehouden met de WK-kamp tussen Carlsen en Ian Nepomniachtchi was er sowieso minder aandacht. Mijn titel staat voor altijd in de boeken, maar dat betekent niet dat ik de beste Nederlandse schaker ben. Anish Giri en Jorden van Foreest staan hoger op de wereldranking. Pas als zij mee zouden doen aan het NK zou het een *big deal* zijn als ik zou winnen.”

Begin 2021 heb je in Italië de grootmeestertitel in de wacht gesleept. Tel je vanaf dat moment echt mee?

„Door die titel en de ratingpunten die ik heb vergaard, ben ik op de wereldranglijst zeshonderd plekken gestegen tot de 206de plaats. Misschien dat ik dit jaar de top-100 kan bereiken. Anish Giri staat in de top-10, dat gat is nog groot. Dat ik afgelopen jaar een flinke stap heb gezet, heb ik eigenlijk te danken aan corona. Doordat er in 2020 geen fysieke toernooien waren, heb ik toen flink kunnen trainen. Die arbeid heeft vorig jaar gerendeerd.”

Hoe vieren schakers hun overwinningen?

„Gewoon wat bier drinken met andere schakers in de hotelkamer. Veel meer kun je niet in coronatijd. Nee, over de schreef ben ik nog nooit gegaan. Ik ben wel eens dronken geweest, maar doorgaans ben ik in het vieren van overwinningen nogal conservatief.”

Jij bent op jouw twintigste grootmeester geworden. Wereldkampioen Carlsen kreeg dit al voor elkaar op zijn dertiende. Wat zegt dat?

„Topschakers komen steeds vroeger tot wasdom. Sergej Karjakin was 12 jaar en zeven

Paspoort

Leeftijd 21
Woon in Tilburg
Heeft een relatie met Myra
Opgegroeid in Tegelen. Studeert economie aan de universiteit van Tilburg.
Veroverde Nederlandse schaaktitel in 2021, is nummer 206 op de wereldranglijst. Verwierf begin 2021 de titel grootmeester. Analyseert als secundant partijen van wereldtoppers Anish Giri en Jorden van Foreest.

MAX WARMERDAM

„Ik houd aan het schaken nu een bovenmodaal inkomen over, maar het blijft een risico om alles op de sport te zetten.”
FOTO JEROEN KUIT

maanden toen hij de jongste grootmeester ooit werd en dat record is vorig jaar alweer verbroken door een Amerikaan. Door het internet en de research die je daar kunt doen, is het makkelijker om al vroeg heel goed te worden. Zelf ben ik pas op mijn twaalfde begonnen met privétrainingen. Dat is laat. Magnus Carlsen trok als dertienjarige al met zijn ouders door Europa om toernooien te spelen. School was voor hem ondergeschikt. Doordat ik later ben begonnen, heb ik nooit een niveau gehaald dat me garandeert dat ik alleen met schaken mijn brood kan verdienen. Ik houd aan het schaken nu een bovenmodaal inkomen over, maar het blijft een risico om alles op de sport te zetten.”

Wat zijn jouw inkomstenbronnen?
„Ik word betaald voor mijn werk als secondant van Jordan van Foreest en Anish Giri. Ik heb een half jaar geleden een online schaakcursus uitgebracht. Daar kun je goed mee verdienen, als je veel van die dingen uitbrengt. Ik

heb ook een sponsor, Flow Traders (oprichter Roger Hodenius is tevens sponsor bij Roda JC, red). Zij zijn me op het spoor gekomen toen ik in maart 2020 begon met streamen op internet. Daarnaast komt NOC*NSF tussen in de kosten die ik maak. En ik speel competitie in verschillende landen. In Nederland kom ik al zeven jaar uit voor Apeldoorn. Op een gegeven moment ben ik ook in de Belgische en Duitse competitie gaan spelen en elke zomer speel ik ook in de Griekse competitie. Ze proppen daar alle speelrondes in een week, waardoor het voor mij goed is te doen.”

Bij fysieke sporten zijn atleten rond hun 27ste op hun top. Op welke leeftijd plekt een topschaker?
„Voor schaken geldt hetzelfde. Schaken is ook fysiek. Uithoudingsvermogen speelt een belangrijke rol en vergeet niet dat ook je hersenen op een bepaalde leeftijd achteruitgaan. Ik zie weinig redenen waarom je

na je dertigste nog beter zou worden. Vroeger had je topschakers van veertig, vijftig jaar. Zij moesten veel spelen en wedstrijdervaring opdoen om beter te worden. Door internet kun je nu zoveel spelen als je wilt. Dat is een groot verschil.”

Is schaken sport of kunst? Er zijn mensen die vinden dat schaken niet op de sport-, maar op de cultuurpagina's thuishoort.
„Sommige mensen voegen er nog wetenschap aan toe. Voor mij is het meer sport dan cultuur. Daarvoor is het competitieve aspect te belangrijk.”

Mohammed Benzakour, een Nederlandse schrijver en publicist, schreef een paar jaar geleden een opiniestuk in NRC waarin hij poneert dat het topschaken aan het infantiliseren is. De sport, die jaren werd gedomineerd door kleurrijke figuren als Bobby Fischer en Gary Kasparov, is volgens hem ten prooi gevallen aan saaiheid. Heeft hij gelijk?
„Je ziet op meerdere vlakken dat mensen politiek correcter

zijn geworden. Topsporters worden zelfs getraind om weinig interessante uitspraken te doen. Kasparov zei vroeger dat vrouwen minder goed kunnen schaken dan mannen. Dat kun je tegenwoordig niet meer zeggen. Kasparov en Fischer waren ook politiek geëngageerd. In de schaaksport was het lange tijd Rusland tegen de rest. Die tijden zijn voorbij”

Carlsen is als meervoudig wereldkampioen het uithangbord van de schaaksport. Hij valt ook op vanwege zijn modieuze looks. Ben jij daar ook mee bezig?
„Ja, daar let ik zeker op. Ook op Tata Steel zorg ik ervoor dat ik elke dag een mooi pak aan heb en dat mijn haar goed zit. Uiterlijk is belangrijk. Je kunt wel met paars haar achter het bord gaan zitten, maar op tv kijken mensen liever naar iemand die er verzorgd uitziet.”

LEES VERDER // 4

“

Vergeet niet dat ook je hersenen op een bepaalde leeftijd achteruitgaan. Ik zie weinig redenen waarom je na je dertigste nog beter zou worden.

Max Warmerdam

„Pakken koop ik meestal met mijn moeder. Zij adviseert me. Ik heb twee oudere zussen, daar heb ik ook wel een beetje 'goede smaak' van meegekregen.” FOTO PETER SCHOLS

‘Ik heb tegen Russen gespeeld die heel erg stonken’

VERVOLG VAN // 2-3

Wat voor pak draag je meestal?

„Donkerblauw. Ik denk dat dit me goed staat.”

Bepaal je dat zelf?

„Pakken koop ik meestal met mijn moeder. Zij adviseert me. Ik heb twee oudere zussen, daar heb ik ook wel een beetje 'goede smaak' van meegekregen.”

Schaken heeft een stoffig imago. Terecht?

„Dat denk ik wel. De wereldtop bestond jarenlang uit oude mannen. Dan heb je al snel een stoffig imago. Er zaten ook Russen tussen die de hele week dezelfde kleding droegen. Ik heb tegen Russen gespeeld die heel erg stonken en er uitzagen als een zwerver. Dan wil je zo'n gast nog harder afmaken, maar ze zijn meestal heel goed.”

Wat is jouw handelsmerk?

„Als speler ben ik altijd goed voorbereid en laat ik geregeld nieuwe varianten zien. Het komt zelden voor dat iemand van mijn leeftijd door topschakers wordt gevraagd als secundant. Qua persoonlijkheid ben ik neutraal. Ik voel me

niet geroepen om gepeperde uitspraken te doen. Dat leidt meestal nergens toe.”

Voordat hij toetrad tot JA21 zat jouw trainer Loek van Wely in de Eerste Kamer voor Forum voor Democratie. Dat is een zeer uitgesproken partij.

„Loek is zelf niet heel uitgesproken, maar via het schaken had hij mensen bij Forum leren kennen. Voor hem is die partij iets te extreem, waardoor hij daar is vertrokken. JA21 is een iets nettere partij.”

Deel jij zijn politieke overtuiging?

„Zeker niet alles. Ik neig naar de rechterkant van het politieke spectrum, maar niet extreem.”

Zou je kunnen samenwerken met iemand die totaal anders denkt over de wereld als jij?

„Een goede vriend van mij heeft heel andere opvattingen over een heleboel zaken. Dat is voor mij geen belemmering. Als het over schaken gaat, maakt dat niks uit.”

Kom je uit een intellectueel milieu?

„Mijn ouders zijn beiden goed opgeleid. Ze hebben ons altijd flink gepusht om te gaan studeren. Mijn ene zus is biologieleerares, zij heeft gekozen voor een huisje-boompje-beestje bestaan. Mijn andere zus werkt in de *finance* en woont in Londen. Zij werkt fulltime en doet er nog een studie naast. Hard werken is in ons gezin de standaard. Mijn vader is architect en verhuurt vastgoed. We zijn nooit iets tekortgekomen.”

Hebben zij je ook ingewijd in het schaken?

„Ik ben met schaken in aanraking

gekomen op de basisschool. Elke klas had per week een uurtje schaakles, waar je vrijwillig naartoe kon. Vanaf groep 2 heb ik dat gedaan. Omdat ik talent bleek te hebben, ben ik naar een schaakclub gegaan. Eerst in Tegelen, daarna in Venlo.”

Schaken is mentaal vermoeiend. Heb je ook behoefte aan de lichte kant van het leven?

„Ik kijk veel series, ben met mijn vriendin nu *The Office* aan het kijken. Ik houd ook van gamen. Ik heb veel *Overwatch* gespeeld, ook *Assassin's Creed*. Dat is echt ontspanning. De dag na een toernooi heb ik daar behoefte aan.”

Hoe zie jij jouw toekomst?

„Ik denk dat ik nog een paar jaar studeer en daarna zie ik het wel. Ik probeer zo goed mogelijk te presteren in de studie en de sport.”

Daarna sta je op een kruispunt: op zoek naar een baan of fulltime schaken?

„Als je een diploma hebt waar je op kunt terugvallen, wordt het iets makkelijker. Ik denk dat ik dan de leeftijd heb bereikt waarop ik het maximale uit het schaken kan halen. Ik kan me goed voorstellen dat ik nog een tussenjaar neem waarin ik volledig voor de sport ga. Over de toekomst maak ik me weinig zorgen. Mijn vriendin moet nog haar bachelor afronden en daarna nog haar master. We hebben dus nog even de tijd.”

REAGEREN?

jimmy.leenders@delimburger.nl
patrick.delaite@delimburger.nl

OPEN & BLOOT

» Wat zou je aan jezelf willen veranderen?

„Ik zou wel wat emotioneler willen worden. Wat makkelijker willen praten ook. Nu kan ik gewoon over mezelf lullen en over schaken, daar heb ik geen moeite mee. Maar in een normaal gesprek gaat dat soms stroever. Aan dat praten ben ik gaan werken. Ik let erop dat ik meer zeg als ik in gezelschap ben.”

» Wanneer heb je voor het laatst gehuild?

„Toen mijn hond overleed, twee jaar geleden. Noa, een Golden Retriever die we al twaalf jaar hadden. Ik was vroeger meer een gevoelsmens, maar dat is veranderd. Door de puberteit of het schaken. Het kan me wel raken als er iets met mijn vriendin gebeurt of als het niet goed zit tussen ons. Ook wanneer het slecht gaat met de studie doet dat iets met me.”

» Wat is het mooiste cadeau dat je ooit hebt gekregen?

„Dat is lastig. Mijn vriendin zegt altijd dat ik nooit tevreden ben met cadeaus, dat ik nooit heel blij lijk. Het punt is dat ik vaak alles al heb. Ik heb ook niet per se veel nodig en als ik iets wil, koop ik het vaak zelf. Het mooiste cadeau dat ik heb gekregen is toch wel Noa, mijn overleden hond.”

» Wat is jouw ultieme guilty pleasure?

„Mijn lievelingseten is spareribs. Als ik alleen thuis ben en geen zin heb om te koken, dan bestel ik meestal. Ik kan genieten van ongezond eten, heb het voordeel dat ik mijn metabolisme mee heb. Ik kom niet snel aan. Tegelijk ben ik een gecontroleerd persoon. Ik zorg ervoor dat er op tijd ook gezond wordt gekookt. In het studentenhuus waar ik eerst woonde, kookten we minstens zes van de zeven dagen.”